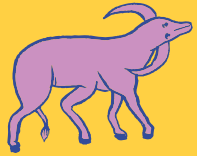

“ มีข้าวเกลือโลหะ
หมู่เฮาจึงเกิดสังคม
แลกเปลี่ยน ค้าขาย
ขยายเป็นเมืองใหญ่ ”

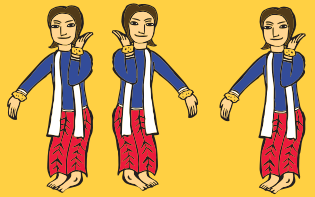

สมุดกิจกรรม
สำหรับอายุ 10 ปี+

มะมา...ค้นหา
วัฒนธรรมกำเนิดอีสาน

“ข้าว เกลือ โลหะ”

มิวเซียม เฟสติวัล 2015

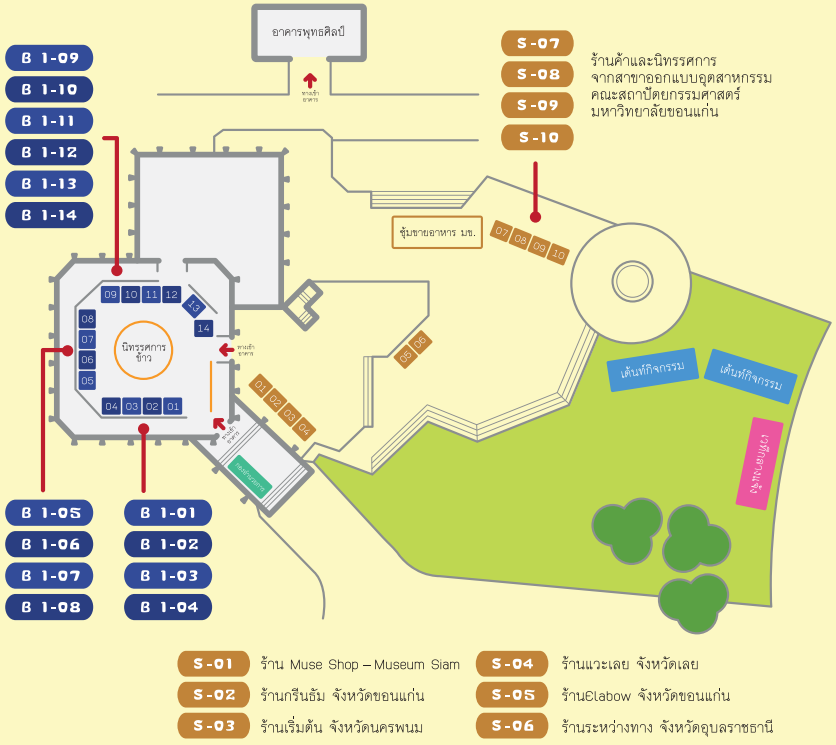
สำนักนายกรัฐมนตรี

okmd

NDMI

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ
เลขที่ 4 ถนนสนามไชย แขวงพระบรมมหาราชวัง
เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
โทร: 02 225 2777 ต่อ 428 แฟกซ์: 02 225 2775
www.museumsiam.com
facebook.com/museumsiamfan

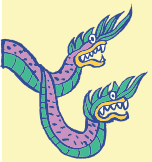
งานมิวเซียมเฟสติวัล 16-18 กรกฎาคม 2558
ณ หอศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

แผนผังงานเทศกาลพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ชั้นที่ 1

B 1-01 หอศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น
B 1-02 โฮงมูนมังเมืองขอนแก่น
B 1-03 พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดไชยศรี
B 1-04 พิพิธภัณฑ์มรดกภูมิปัญญา บ้านกู่กาสิงห์
B 1-05 พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านหนองบัวโคก
B 1-06 พิพิธภัณฑ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
B 1-07 พิพิธภัณฑ์เมืองเกษมสีมา
B 1-08 พิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมพื้นบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนไตรรัตนวิทยาคม
B 1-09 วิมานพญาแถน
B 1-10 โฮงประวัติศาสตร์ยโสธร
B 1-11 ห้องไทยศึกษานิทัศน์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
B 1-12 สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
B 1-13 Maloei พิพิธภัณฑ์ศิลปวัฒนธรรมจังหวัดเลย
B 1-14 จวนผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม (หลังเก่า)

ข้าว เกลือ โลหะ จุดเริ่มต้นของวัฒนธรรมอีสาน

ตามไปดูให้รู้ นิทรรศการข้าว

ปัจจุบันข้าวที่นิยมปลูกและกินในเอเชีย มี 3 ชนิดพันธุ์ ได้แก่

คำถามสำรวจ พิพิธภัณฑ์ ชั้น 1

B 1-01 สำนักวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ภาพจิตรกรรมฮูปแต้มที่นิยมเขียนในภาคอีสานเป็นเรื่องอะไร?

○ สินไซ ○ พระอภัยมณี ○ สังข์ทอง

B 1-02 โฮงมูนมังเมืองขอนแก่น

สิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำทุ่งนาคือศาลอะไร?

ชาวอีสานเชื่อว่าผีประจำทุ่งนาจะช่วยในเรื่องอะไร?

B 1-03 พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดไชยศรี

มวยนึ่งข้าวมีลักษณะคล้ายกับอะไร?

B 1-04 พิพิธภัณฑ์มรดกภูมิปัญญา บ้านกู่กาสิงห์

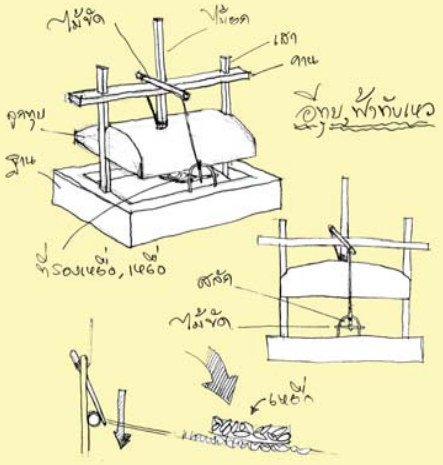
การทำบั้งเป๋าหนูได้แนวคิดมาจากอะไร?

B 1-05 พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านหนองบัวโคก

ข้อใด ไม่ใช่ เครื่องมือดักสัตว์ในนา

- ○ เครื่องมือล่าสัตว์
- ○ เครื่องมือทุบสัตว์
- ○ เครื่องมือดักสัตว์
- ○ เครื่องมือจับสัตว์

B 1-07 พิพิธภัณฑ์เมืองเกษมสีมา

คุณสมบัติสำคัญของก่องข้าวคืออะไร?

ถ้าก่องข้าวระบายอากาศได้ไม่ดีจะเกิดอะไรขึ้น?

B 1-08 พิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมพื้นบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนไตรรัตนวิทยาคม

ความสำคัญของงานบุญบายศรีสู่ขวัญข้าวคูณลานคืออะไร?

B 1-09 วิมานพญาแถน

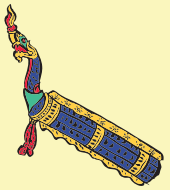
อาคารพญาคันคากเป็นรูปทรงชนิดใด?

- ○ จิ้งจก
- ○ คางคก
- ○ อึ่งอ่าง
- ○ มินเนี่ยน

B 1-10 โรงประวัติศาสตร์ยโสธร

การละเล่นบั้งไฟเอ้จะตัดสินผู้ชนะจากอะไร?

- ○ ระยะเวลาที่บั้งไฟอยู่บนฟ้า
- ○ ความสวยงามของบั้งไฟ
- ○ ขนาดของบั้งไฟ

B 1-11 ห้องไทยศึกษานิทัศน์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

การละเล่นว่าวสะนูเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตในด้านใด?

- ○ การทำเกษตรกรรม
- ○ การประมง
- ○ การค้า

B 1-12 สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

กะโน้บดิงต็อง เป็นการละเล่นที่เลียนแบบท่าทางจากสัตว์ชนิดใด?

B 1-13 Maloei พิพิธภัณฑ์ศิลปวัฒนธรรมจังหวัดเลย

การละเล่นผีขนน้ำเกี่ยวข้องกับความเชื่อเรื่องใด?

- ○ ดิน
- ○ ลม
- ○ ไฟ
- ○ ฝน

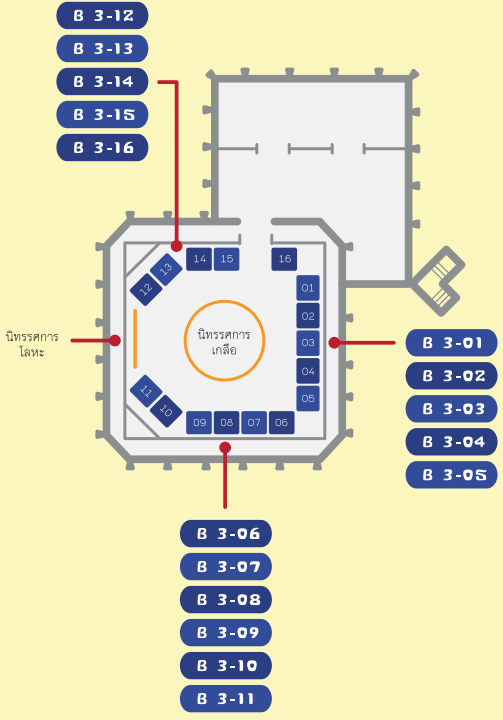
B 1-14 จวนผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม (หลังเก่า)

การไหลเรือไฟเกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาในเรื่องใด?

คำถามสำรวจ พิพิธภัณฑ์ ชั้น 1

“เกลือ เย็ดหยังได้?
ขั่นมีปลา เกลือ ข้าว
ปลาแดกเจ้ากะเต็มไห”

แผนผังงานเทศกาลพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ชั้นที่ 3

B 3-01	ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสกลนคร
B 3-02	ศูนย์การเรียนรู้ท้องถิ่นสมัยก่อนประวัติศาสตร์ แหล่งโบราณคดีบ้านโนนวัด
B 3-03	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านอีสานสองฝั่งโขง บ้านเกวียนมุก
B 3-04	พิพิธภัณฑ์เสมือนจริงเกลืออีสาน บ้านมะรุม
B 3-05	สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
B 3-06	พิพิธภัณฑ์เมืองอุดรธานี
B 3-07	พิพิธภัณฑ์ชุมชนนาจุดม – โนนหนองหอ
B 3-08	พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดบูรพาปะอาวเหนือ
B 3-09	หอวัฒนธรรมอุบลนิทัศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
B 3-10	พิพิธภัณฑ์ชุมชนตำบลเจียด (วัดภูถ้ำพระศิลาทอง)
B 3-11	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ขอนแก่น
B 3-12	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ร้อยเอ็ด
B 3-13	พิพิธภัณฑ์เมืองบัว
B 3-14	พิพิธภัณฑ์เมืองนครราชสีมา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
B 3-15	ห้องภาพเมืองสุรินทร์
B 3-16	ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตามไปดูให้รู้ นิทรรศการเกลือ

ไม่ต้องชิมก็รู้ได้ว่าดินเค็ม ชาวอีสานใช้วิธีการสังเกตจากอะไร?

B 3-01 ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสกลนคร

ชาวอีสานมักนำเกลือมาใช้ประโยชน์อย่างไร?

- ○ ถนอมอาหาร
- ○ กินกับหมาก
- ○ ทำปุ๋ย
- ○ ทำยาฆ่าแมลง

B 3-02 ศูนย์การเรียนรู้ท้องถิ่นสมัยก่อนประวัติศาสตร์ แหล่งโบราณคดีบ้านโนนวัด

เกลือชนิดใดที่นิยมใช้กันในภาคอีสาน?

- ○ เกลือทะเล
- ○ เกลือขัดผิว
- ○ เกลือสินเธาว์
- ○ เกลือแกง

B 3-03 พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านอีสานสองฝั่งโขง บ้านเกวียนมุก

นายฮ้อยวัว–ควาย จะเดินทางไปค้าขายในช่วงฤดูไหน?

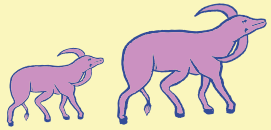
การค้าขายวัว–ควายในอดีตกับปัจจุบันมีความแตกต่างกันอย่างไร?

เกลือ

B 3-06 พิพิธภัณฑ์เมืองอุดรธานี

หลักฐานชนิดใดที่แสดงให้เห็นถึงความเก่าแก่ของแหล่งโบราณคดีบ้านเชียง?

วัฒนธรรม ปลาแดก วัฒนธรรมอาเซียน

ปลาร้าไม่ได้เป็นอาหารเฉพาะถิ่นของไทยเท่านั้น ในประเทศเพื่อนบ้านติดกันก็มีปลาร้าเช่นเดียวกัน หากแต่มีชื่อเรียกที่แตกต่างกันไป ได้แก่
เขมร เรียก ปราฮ็อก
ฟิลิปปินส์ เรียก บากุง
เวียดนาม เรียก มาม
มาเลเซีย เรียก เปกาซัม หรือเบลาคัน
อินโดนีเซีย เรียก บากาแซ็ง
พม่า เรียก งาปี้ ลาว เรียก ปลาแดก
ส่วนไทย เรียกว่า ปลาร้าหรือปลาแดก เป็นต้น
ทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นว่าผู้คนในแถบนี้มีวัตถุดิบที่เหมือนกัน คือ ข้าว + เกลือ จึงมีภูมิปัญญาในการคิดวิธีการถนอมอาหารไม่ต่างกัน และมีการส่งต่อความรู้กันอย่างต่อเนื่องมานานแล้ว

ค้นหาสูตรทำ ปลาแดก ข้อใดเป็นจริง

- ○ ปลา + เกลือ + ข้าวคั่ว + เวลา 1 ปี
- ○ ปลา + เกลือ + น้ำสะอาด + เวลา 1 ปี
- ○ ปลา + น้ำสะอาด + ข้าวคั่ว + เวลา 1 ปี
- ○ ปลา + เกลือ + น้ำสะอาด + ข้าวคั่ว + เวลา 1 ปี

อยากรู้ตามไปดู VDO ปลาร้า เด้อ

“ขั่นเฮามีสำริด
เฮ็ดกลองมโหระทึก
เฮากะขอฝนจากฟ้า
กะปลูกข้าวได้
นาเฮากะงอกงามดี”

ตามไปดูให้รู้ นิทรรศการเหล็ก

ข้อใด ไม่ใช่ แหล่งถลุงแร่ทองแดงในภาคอีสาน?

- ○ อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น
- ○ อำเภอบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี
- ○ อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย
- ○ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

B 3-07 พิพิธภัณฑ์ชุมชนนาอุดม - โนนหนองหอ

บริเวณชุมชนนาอุดม–โนนหนองหอมีการค้นพบที่สำคัญเกี่ยวกับสิ่งใด?

B 3-08 พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดบูรพาปะอาวเหนือ

ภาชนะไม้ไผ่สานที่นำมาบรรจุใส่เกลือที่ต้มเสร็จแล้วเรียกว่าอะไร?

ข้อใดเป็นหัตถกรรมที่สำคัญของชุมชนบ้านปะอาว?

B 3-10 พิพิธภัณฑ์ชุมชนตำบลเจียด (วัดภูถ้ำพระศิลาทอง)

แหล่งโบราณคดีดอนไร่มีอายุในยุคใด?

- ○ ยุคหินตอนต้น - ยุคหินตอนปลาย
- ○ ยุคโลหะตอนต้น - ยุคโลหะตอนปลาย
- ○ ยุคโลหะตอนปลาย - ยุคประวัติศาสตร์
- ○ ยุคหินตอนปลาย - ยุคประวัติศาสตร์

B 3-13 พิพิธภัณฑ์เมืองบัว

รูปแบบการฝังศพของทุ่งกุลาร้องไห้เป็นอย่างไร?

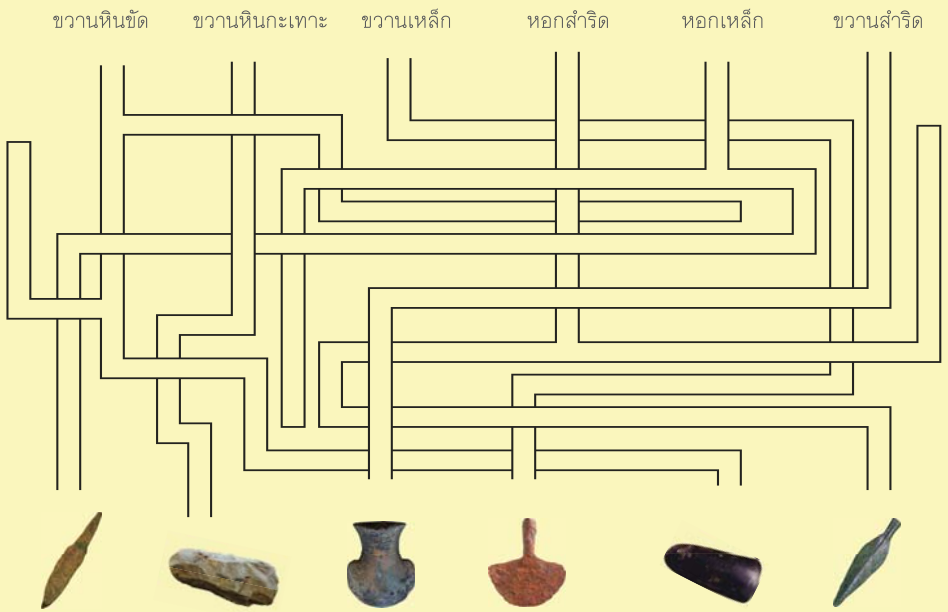
B 3-14 พิพิธภัณฑ์เมืองนครราชสีมา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

จงยกตัวอย่างโบราณวัตถุที่แสดงถึงการแบ่งชนชั้นของคนสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่พบในแหล่งโบราณคดีบ้านโนนวัดอย่างน้อย 3 ชิ้น

คำถามสำรวจ บูธพิพิธภัณฑ์ ชั้น 3

ลองลากเส้นจับคู่หาดูสิว่า สิ่งของเหล่านี้มีชื่อเรียกว่าอะไร

มีสิ่งของชิ้นไหนในมิวเซียมเฟสติวัลที่ชื่นชอบเป็นพิเศษ (วาดรูปให้ดูหน่อยสิ)